

ЗВІТ
про роботу екзаменаційної комісії
з проведення атестації здобувачів ступеня магістра
за освітньою програмою
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Денна форма навчання

1. Склад екзаменаційної комісії з підсумкової атестації та організація її роботи

Підсумкова атестація здобувачів денної форми навчання за освітнім рівнем «магістр» зі спеціальності 014 *Середня освіта. Українська мова і література. Освітньо-професійна програма Середня освіта Українська мова і література. Англійська мова* охоплювала:

1. Кваліфікаційний екзамен з англійської мови та методики її навчання
2. Захист магістерських робіт з української мови та літератури / комплексний екзамен з української мови і літератури та методики їх викладання.

Для проведення підсумкової атестації згідно з чинними «Положенням про кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті ім. А. С. Макаренка» (від 26 червня 2023 року), «Положенням про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка» (від 25 січня 2021 року) тощо, наказом № 122 від 27.03.2023 року «Про затвердження складу Екзаменаційних комісій для проведення підсумкової атестації випускників денної та заочної форм навчання ОР «Магістр» у 2023 році», наказом № 444 від 14.11 2023 року «Про внесення змін до наказу № 122 від 27.03.2023 року «Про затвердження складу Екзаменаційних комісій для проведення підсумкової атестації випускників денної та заочної форм навчання ОР «Магістр» у 2023 році», наказом № 484 від 07.12.2023 Про внесення змін до наказу №122 від 27.03.2023 р. «Про затвердження складу Екзаменаційних комісій для проведення підсумкової атестації випускників денної та заочної форм навчання ОР «Магістр» у 2023 році», наказом №509 від 22.12.2023 «Про внесення змін до наказу №122 від 27.03.2023 «Про затвердження складу Екзаменаційних комісій для проведення підсумкової атестації випускників денної та заочної форм навчання ОР «Магістр» у 2023 році» були затверджені екзаменаційні комісії в такому складі:

Голова ЕК з підсумкової атестації – Герман В. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури.

Секретар ЕК з підсумкової атестації – Ковтуненко О. О., лаборант кафедри української мови і літератури.

Кваліфікаційний екзамен з англійської мови та методики її навчання

Члени комісії:

1. Клочко Л.І., к. філол. н., доцент, завідувач кафедри іноземних мов.
2. Чикалова М.М, к. пед. н., ст. доцент кафедри іноземних мов.

Захист кваліфікаційної роботи

Члени комісії:

1. Громова Н.В., к. пед. н., доцент кафедри української мови і літератури.
2. Семеног О.М., д. пед. н., професор, завідувач кафедри української мови і літератури.
3. Кумеда О.П., к. філол. н., доцент кафедри української мови і літератури.

За період роботи екзаменаційної комісії з 19 грудня 2023 року по 25 грудня 2023 року проведено 2 засідання:

- із захисту кваліфікаційних робіт - 19 грудня 2023 року;
- із складання кваліфікаційних іспитів - 25 грудня 2023 року;

Кваліфікаційні іспити проводилися за таким розкладом:

25 грудня 2023 року – усний кваліфікаційний екзамен з англійської мови та методики її навчання; 19 грудня 2023 року – захист кваліфікаційних робіт з української мови і літератури.

До захисту кваліфікаційних робіт і складання іспиту були допущені 8 студентів денної форми навчання, які повністю виконали навчальний план, про що свідчить наказ № 862-ст від 13.12.2023 року «Про допуск студентів факультету іноземної та слов'янської філології до підсумкової атестації за ОР Магістр денної форми навчання»).

До екзаменаційної комісії завчасно були подані наказ ректора про затвердження персонального складу комісії, затвердження тем кваліфікаційних робіт і рецензентів; розклад роботи комісії, списки студентів, допущених до захисту робіт, зведена відомість, завірена деканом факультету, документація про виконання студентами навчального плану й отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових проектів і робіт, практик тощо протягом усього терміну навчання; залікові книжки (індивідуальні плани), результати наукової (творчої) роботи студентів, допущених до складання підсумкової атестації; екзаменаційні матеріали (екзаменаційні білети, комплексні кваліфікаційні завдання тощо), розроблені відповідно до програм комплексних екзаменів; рекомендація випускової кафедри (витяг з протоколу засідання кафедри).

Кваліфікаційні роботи, відгуки наукових керівників і рецензії загалом відповідали нормативним вимогам, положенню про кваліфікаційну роботу.

Попередній захист кваліфікаційних робіт відбувся 23 листопада 2023 року (протокол № 4 від 23 листопада 2023 року). Кваліфікаційні роботи були своєчасно перевірені на академічну доброчесність.

Результати досліджень апробовані під час педагогічної практики у середніх навчальних закладах, на міжнародних і всеукраїнських конференціях, у статтях, тезах, матеріалах конференціях, опублікованих у часописах, збірниках тощо.

Необхідна екзаменаційна документація (програма, комплект білетів з англійської мови та методики її навчання) відповідала нормативним вимогам і попередньо була затверджена на засіданні кафедри іноземних мов (протокол № 1 від 30 серпня 2023 року) і завчасно доведена до відома студентів.

Голова і члени ЕК провели консультації, під час яких ознайомили студентів з чинними положеннями про захист магістерських робіт і кваліфікаційні екзамени, з'ясували організаційні питання щодо термінів і порядку проведення захистів магістерських робіт та кваліфікаційних екзаменів. Головою ЕК перевірена документація студентів-випускників; екзаменаційна документація, підготовлена викладачами. Упродовж усього періоду складання випускниками підсумкової атестації деканат здійснював належний контроль за їх ходом, надавав необхідну інформацію і допомогу.

Голова ЕК ознайомила всіх членів комісії з їхніми правами та обов'язками, довела до членів комісії основні завдання та вимоги атестації здобувачів вищої освіти, критерії оцінювання якості підготовки випускників, розклад роботи комісії, захисту кваліфікаційної роботи, забезпечила роботу комісії відповідно до затвердженого розкладу.

Захист кваліфікаційних робіт та іспит з англійської мови та методики її навчання проведені відповідно до графіку на відкритих засіданнях екзаменаційної комісії за участю всіх членів і голови комісії. В аудиторії для проведення підсумкової атестації були створені відповідні умови для застосування студентами комп'ютерних технологій.

Результати захисту кваліфікаційних робіт і складання іспиту з англійської мови та методики її навчання обговорювалися на закритому засіданні ЕК й оцінювалися за національною шкалою та ECTS. При визначенні оцінки бралися до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів, урахувалася також думка рецензента. Оцінювання результатів захисту кваліфікаційних робіт здійснювалося в порядку, передбаченому «Положенням про кваліфікаційну роботу у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка» (див. табл. 1):

Таблиця 1

Критерій, за яким оцінюється робота	Максимальна кількість балів
1. Зміст кваліфікаційної роботи:	55
• відповідність змісту роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання	10
• самостійність вирішення поставленої задачі, виконання розрахунків, таблиць, графічного матеріалу тощо.	15
• наявність елементів наукової (науково-практичної) новизни	10
• використання комп'ютерних технологій для отримання/опрацювання експериментальних результатів	5
• повнота розкриття теми дослідження, відповідність висновків до поставлених завдань	10
• відповідність стандартам оформлення	5
2. Захист кваліфікаційної роботи	45
• доповідь (логічність подання матеріалу; ефективність та доцільність використання ілюстративного матеріалу, його якість; культура мовлення доповідача)	15

• обговорення роботи: вільне володіння проблематикою дослідження, вміння вести наукову дискусію та відстоювати власну точку зору, чіткість та лаконічність відповідей на поставлені запитання та ін.	30
Усього:	100

2. **Результати атестації із кваліфікаційного іспиту з англійської мови та методики її навчання Якість підготовки здобувачів вищої освіти**

Кваліфікаційний іспит з англійської мови та методики її навчання складала 8 студентів денної форми навчання та Гаращенко Оксана, студентка заочної форми навчання, згідно з розпорядженням №27 від 07.12.2023 «Про перенесення дати складання підсумкової атестації (кваліфікаційного екзамену) студентці факультету іноземної та слов'янської філології заочної форми навчання), відбувся 25 грудня 2023 року. Екзаменаційний білет охоплював три питання:

1. Відповідь на питання з методики викладання іноземних мов.
2. Бесіда за розмовною темою.
3. Наукова доповідь з магістерської роботи англійською мовою.

Метою першого завдання було визначити рівень володіння базовими знаннями щодо методів викладання англійської мови та аналізу наукових підходів найвідоміших методистів-лінгвістів світу.

Друге завдання спрямоване на визначення рівня розвитку вмінь усного підготовленого мовлення. Магістрантам пропонувалося висловити свою точку зору з певної проблеми та обґрунтувати її, ефективно використовуючи відповідні мовні звороти. Об'єкт оцінювання складала такі параметри мовлення студентів, як змістовність, аргументованість, відповідність мовній системі та мовленнєвій нормі, стилістична адекватність, насиченість мовним матеріалом за програмою курсу навчання.

Теми для обговорення охоплювали соціально-політичні, культурні тенденції сьогодення (глобалізація та локалізація, формування національної ідентичності націй, гендерна політика), найважливіші проблеми України, Великобританії, США, Європейського Союзу, питання виховання моральних якостей і розвитку особистісного потенціалу людини засобами іноземної мови, самовдосконалення професійно-педагогічної компетентності вчителя іноземних мов тощо. Усі студенти продемонстрували достатній рівень розвитку вмінь усного мовлення.

Приклади тем: Higher Education in the USA vs Higher Education in Ukraine; The Restructured System of Higher Education in Ukraine: the Way I see it; The Student of the 21st Century – His Needs, Goals, Priorities, Values; The Theory of Multiple Intelligence: the Ways to Apply It; A Profile of a Charismatic Teacher; The Cultural Values the British, the Americans and the Ukrainians Live By; What Identifies our Nation as the Ukrainians; Globalization: its Challenges for Ukraine.

Аналіз результатів показав, що вдосконалення потребують такі аспекти мовлення студентів:

1) емоційність мовлення, яка в більшості випадків проявляється лише на фонетичному рівні, а не за допомогою граматичних і лексичних засобів;

2) ідіоматичність мовлення, оскільки має місце тенденція використовувати конструкції, не характерні для мовлення носіїв мови;

3) фонетичний аспект мовлення студентів.

Мета третього завдання – наукова доповідь – визначити рівень підготовленості магістерської роботи англійською мовою. Зазначене завдання передбачало висвітлення мети, основних завдань, об'єкта, предмета, теоретичного і практичного значення, а також основних результатів дослідження.

Достатньо ґрунтовні відповіді продемонстрували Прихідько Юлія (90 А «відмінно»), Новікова Мирослава (90 А «відмінно»), Сердюк Катерина (92 А «відмінно»).

Гарний рівень знань продемонстрували Гуйва Карина (74 С «добре»), Мазна Наталія (80 С «добре»), Плужник Юлія (85 В «добре»); достатній – Якименко Віктор (60 Е «задовільно»), Клименко Аліна (60 Е «задовільно»).

Здобувачка заочної форми навчання Гаращенко Оксана – 60 Е «задовільно».

У цілому іспит виявив, що, незважаючи на висловлені зауваження, рівень розвитку мовленнєвих і професійних умінь студентів-випускників є достатнім. Загальні результати комплексного іспиту представлено в табл. 2:

Таблиця 2

Результати усного кваліфікаційного іспиту з англійської мови та методики її навчання

№ з/п	Показники	Числові значення	Примітка
1.	Загальна кількість здобувачів, осіб з них допущено до державної атестації осіб, %	8	
2.	Кількість та частка (%) здобувачів, які: а) захистили ДР з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно» б) склали державний іспит з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно»	3 (37,5 %) 3 (37,5 %) 2 (25 %)	

3.	Середній бал державної атестації	80 балів	
4.	Кількість та частка (%) випускників, яких рекомендовано до аспірантури		
5.	Кількість та частка (%) дипломних робіт: - з використанням ІТ; - рекомендованих екзаменаційною комісією до впровадження; - захищених на підприємствах та в НДІ		
6.	Кількість дипломних робіт, які захищені іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою)		

3. Результати атестації із захисту кваліфікаційних робіт з української мови і літератури та методики їх навчання **Якість підготовки здобувачів вищої освіти**

Підсумкова атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) передбачає захист кваліфікаційної роботи з української мови, української літератури чи методики їх навчання.

До захисту було представлено 8 робіт (4 роботи – українська мова та методика, 4 роботи – українська література). Захист кваліфікаційних робіт відбувся згідно з розкладом 19 грудня 2023 року.

Тематика робіт різноманітна і стосується різних галузей лінгвістичної, літературознавчої та лінгвометодичної науки. Назви робіт відповідають їх змісту. Виконані на високому рівні роботи – показник успішного оволодіння здобувачами знаннями із фахових дисциплін. Виконання робіт переконує в тому, що студенти досконало вміють організовувати спостереження над текстом, мовним матеріалом, ґрунтовно аналізувати, застосовуючи різноманітну методику, а представлені дослідження відзначаються актуальністю тематики, новизною, теоретичною та практичною цінністю.

У наукових розвідках магістрантів представлено багатий ілюстративний матеріал, зібраний самостійно і доречно проаналізований відповідно до завдань

роботи. Магістранти опрацювали належну кількість науково-методичних джерел вітчизняних і зарубіжних учених, достатньо володіють термінологічним апаратом в галузі лінгвістики, здатні подавати переконливі й логічні висновки.

Кваліфікаційні роботи відзначалися оригінальністю, чітким обґрунтуванням методології наукового пошуку. Здобувачі освіти продемонстрували свої знання, уміння, навички та сформовані загальнокультурні і професійні компетентності.

Усі роботи пройшли перевірку на академічний плагіат, звіт про перевірку в системі StrikePlagiarism у форматі *.pdf додано до кожної роботи.

Результати перевірки кваліфікаційних робіт на академічну добросовісність такі:

1.	Якименко Віктор Емільович	КП1 9.42 % КП2 2.69 %
2.	Новікова Мирослава Юріївна	КП1 14.74 % КП2 3.23 %
3.	Сердюк Катерина Іванівна	КП1 8.32 % КП2 2.92 %
4.	Прихідько Юлія Сергіївна	КП1 20.90 % КП2 8.15 %
5.	Мазна Наталія Миколаївна	КП1 14.71 % КП2 5.77 %
6.	Плужник Юлія Валеріївна	КП1 23,24 % КП2 6,99 %
7.	Клименко Аліна Василівна	КП1 11.83% КП2 1.64 %
8.	Гуйва Каріна Володимирівна	КП1 15.33 % КП2 1.58 %

Так, кваліфікаційна робота **Якименка Віктора Емільовича** «Художньо-стильові тенденції прози 60-80-х років ХХ століття» репрезентує одну з центральних проблем сучасного літературознавства, обрав ще недостатньо досліджений матеріал і запропонував способи його застосування під час навчання в закладах загальної середньої освіти.

У першому розділі «Теоретичні аспекти вивчення медіаосвіти та медіаграмотності» студентка визначила динаміку розвитку понять «медіаосвіта» й «медіаграмотність» у сучасній науковій думці, дослідила ключові теоретичні засади медіаосвіти та основоположні принципи медіаграмотності. Окрім того, дослідниця підтвердила тезу про те, що медіаграмотність є життєво необхідною компетентністю особистості ХХІ століття.

У першому розділі Якименку В. Е. вдалося розкрити основні тенденції літературного процесу 60-80-х років ХХ століття, а також літературні новації українського письменства. У другому розділі здійснено аналіз інтелектуально-психологічної прози 60-80-х років ХХ століття. Доречним є те, що в третьому розділі студент охарактеризував особливості вивчення химерної прози на уроках української літератури в закладах загальної середньої освіти, урахувавши положення чинної шкільної програми й модельних навчальних програм.

Робота засвідчує достатній рівень теоретичних знань студента, містить конкретні й обґрунтовані висновки, успішно апробована на конференціях і в наукових публікаціях.

Позитивним є те, що в додатках дослідником було запропоновано орієнтовний конспект уроку з української літератури для 8 класу.

Кваліфікаційна робота магістранта оформлена відповідно до вимог чинних положень, проте містить незначні технічні помилки, що не впливають на наукову цінність дослідження.

У цілому кваліфікаційна робота Якименка В.Е. виконана в повному обсязі й може бути оцінена позитивним балом.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи **Мазної Наталії Миколаївни** «Сучасні методичні прийоми візуалізації на уроках української мови у 5-6 класах» визначається тим, що в роботі систематизовано історіографічний матеріал, визначені ключові особливості візуалізаційних методів, їх практичного застосування у навчальному процесі.

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено об'єкт, предмет, мету та завдання магістерської роботи, окреслено методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення результатів роботи, подано відомості про апробацію її результатів.

У *першому розділі* «Сучасні підходи до навчання у закладах загальної середньої освіти» визначено сутність поняття «метод навчання» крізь призму сучасності та з'ясовано особливості сучасних методів навчання, розкрито зміст поняття «нестандартні методи навчання», досліджено державні документи, які впливають на зміни в освіті, розглянуто деякі нестандартні методи навчання.

У *другому розділі* «Візуалізація як ефективний інструмент подання нового навчального матеріалу» визначено сутність поняття «візуалізація», окреслено типи та прийоми візуалізації, розглянуто методіку деяких прийомів візуалізації, а саме: лепбук, робота зі стрічкою часу, хмара слів, комікс, інтелект-карта.

У *третьому розділі* «Практичне застосування методів візуалізації на уроках української мови» проаналізовано роль засобів мультимедіа під час використання засобів візуалізації, подано методичні рекомендації для розробки матеріалів з використанням засобів візуалізації на уроках української мови у 5-6 класах.

У *додатках* уміщено розроблені інтернет-меми, план-конспект уроку з української мови для учнів 5 класу за темою «Різновиди фразеологічних одиниць (прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми).»

Позитивною стороною роботи Наталії Миколаївни Мазної є третій розділ «Практичне застосування методів візуалізації на уроках української мови». Викладені в ньому судження і методичні рекомендації орієнтовані на потреби сучасного школяра, передбачають упровадження на уроках, поряд із традиційними, інтерактивних технологій і стануть у пригоді вчителям-словесникам та студентам-практикантам.

У роботі відсутні суттєві недоліки. Рекомендаційний характер може мати наступне зауваження: для глибшого розкриття теми може бути доречним аналіз використання візуалізаційних методів в шкільних підручниках з української мови для 5-6 класів.

Магістерська робота Мазної Наталії Миколаївни – це завершене комплексне наукове дослідження, яке вирізняється достатнім ступенем самостійності, має наукову новизну, теоретичне, практичне значення, оформлена відповідно до нормативних вимог щодо робіт такого типу і заслуговує на позитивну оцінку.

У дослідженні **Прихідько Юлії Сергіївни** «Художня інтерпретація жіночих образів у творчості Ліни Костенко» зrealізовано комплексний підхід до дослідження жіночих образів у творчості Ліни Костенко, визначено роль творчої спадщини поетеси в історії української літератури, що дає змогу побудувати більш повну й об'єктивну картину українського літературного процесу ХХ–ХХІ ст. До програми з української літератури в старших класах пропонується ввести більш детальний огляд творчості письменниці, а для вчителя української літератури розроблено чіткі методичні рекомендації щодо вивчення жіночих образів.

Студентці вдалося чітко сформулювати й виконати поставлені завдання: розкрити місце і роль творчості Ліни Костенко в сучасному українському літературному процесі; окреслити своєрідність сприйняття жіночих образів у драматичних поемах і романах; простежити художню інтерпретацію образу жінки в поезії письменниці; визначити специфіку вивчення творчості письменниці в ЗЗСО. Структура й мовне оформлення дослідження відповідає науковим вимогам, принципам академічної доброчесності.

Прихідько Ю. здійснила ґрунтовний аналіз жіночих образів у творчості Ліни Костенко. У вступі обґрунтувала актуальність теми наукової роботи, визначила об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, окреслила наукову новизну, практичне значення результатів. У першому розділі розглянуто сучасну жіночу поезію, що була представлена у ХІХ–ХХ ст., а також розкрила місце і роль творчості Ліни Костенко в літературному процесі. У другому розділі окреслено своєрідність сприйнятливості жіночих образів у драматичних поемах і романах. Досліджено художню інтерпретацію образу жінки в поезії письменниці. З'ясовуємо, що жінка була головною героїнею літературних творів з перших етапів розвитку літератури, насамперед як мати, дружина, сестра, як об'єкт обожнювання і захоплення, як джерело любові і страждань.

Кваліфікаційна робота має прикладний характер, зокрема третій розділ, який містить розроблену на основі творів Ліни Костенко систему вправ для учнів старших класів і методичні рекомендації щодо їх використання. Схвально, що Ю. Прихідько апробувала результати дослідження на наукових конференціях, за результатами яких у збірниках матеріалів було опубліковано наукові тези.

Студентці вдалося чітко сформулювати й виконати поставлені завдання: розглянути основні аспекти дослідження мовних засобів як лінгвістичних одиниць, охарактеризувати шістдесятництво як мовно-естетичний феномен, дослідити особливості мовних засобів, які втілюють мотив внутрішньої свободи в поетичних творах шістдесятників, зокрема В. Стуса, В. Симоненка, Л. Костенко. Структура й мовне оформлення дослідження відповідає науковим вимогам, принципам академічної доброчесності.

Магістерська робота Прихідько Ю. С. є самостійним науковим дослідженням. Тема роботи повністю розкрита, поставлена мета досягнута, вирішені поставлені завдання. Простежується ретельна робота автора по кожному розділу роботи.

Отримані результати мають теоретичне і практичне значення під час навчальних курсів ЗВО із сучасної української літератури, написання наукових праць студентами філологічних факультетів, а також під час вивчення на уроках української літератури у ЗЗО.

Дослідження **Плужник Юлії Валеріївни** «*Формування читацької грамотності учнів НУШ на засадах міжнародного дослідження PISA-2018*» присвячене актуальній проблемі методики навчання української літератури. В умовах реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», утвердження особистісно орієнтованої моделі освіти актуалізується вимога сучасного світу до особистості вміння критично мислити, аналізувати, швидко сприймати великий обсяг інформації. Зміст магістерської роботи і логіка викладу наукової інформації в усіх структурних підрозділах відповідають поставленим завданням. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків.

У розділі 1 «Теоретичні основи формування читацької грамотності учня НУШ» студентка з'ясувала сутність і змістове наповнення поняття «читацька грамотність учня НУШ», охарактеризувала міжнародне порівняльне дослідження якості освіти PISA-2018 як індикатор стану читацької грамотності, дослідила зовнішнє незалежне оцінювання з української мови і літератури в об'єктиві читацької грамотності.

У розділі 2 «Аналіз навчально-методичного забезпечення формування читацької грамотності учня НУШ» проаналізувала модельні навчальні програми з курсу «Українська література» та «Зарубіжна література» в 5-6 класах НУШ; здійснила огляд підручників із української та зарубіжної літератури для 5-6 класів НУШ у контексті формування читацької грамотності; розглянула наукові підходи щодо формування читацької грамотності учнів НУШ на засадах міжнародного дослідження PISA-2018.

У розділі 3 «Формування читацької грамотності учнів на уроках української та зарубіжної літератури у 5-6 класах НУШ» презентувала створення проєктів у літній школі «Європейська якість навчання для кращої успішності учнів – 2022»; дослідила рівень сформованості читацької грамотності учнів 5-6 класів НУШ Роменської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 5 Роменської міської ради Сумської області; на основі проведеного аналізу розробила вправи і завдання як важливий компонент формування читацької грамотності учнів НУШ на засадах міжнародного дослідження PISA – 2018.

Для досягнення мети, реалізації завдань успішно використала такі методи, як вивчення законодавчих і нормативних документів, аналіз лінгвістичних, психолого-педагогічних джерел; аналіз програм, підручників; вивчення й узагальнення власного досвіду роботи вчителя-словесника; анкетування, тестування, бесіди з учителями та учнями для вивчення рівня сформованості читацької грамотності учнів 5-6 класів НУШ, метод вправ.

Теоретичне значення полягає в аналізі нормативних та наукових джерел, де окреслено змістове наповнення поняття «читацька грамотність»; у здійсненому огляді міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 та ЗНО в об'єктиві читацької грамотності учнів; в аналізі стану навчально-методичного забезпечення

формування читацької грамотності учнів 5-6 класів НУШ на прикладі дисциплін «українська література» та «зарубіжна література».

Відзначимо практичне значення: на основі аналізу наукових джерел та навчально-методичного забезпечення розроблено завдання і вправи для уроків української та зарубіжної літератури для учнів 5-6 класів НУШ, що враховують ідеї дослідження PISA-2018, положення компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного, ціннісного підходів.

До позитивних якостей зараховуємо здатність дослідниці систематизувати та узагальнювати інформативний текстовий масив, проводити пошукову роботу, ініціативно вирішувати поставлені у роботі завдання.

Серед побажань до роботи: доцільно було б доопрацювати список використаних джерел, деякі з них мають недоліки в оформленні.

Кваліфікаційна робота виконана на належному науковому рівні, може бути використана на уроках української та зарубіжної літератури у 5-6 класах.

Дослідження **Клименко Аліни Василівни** «*Реалізація міжпредметних зв'язків на уроках української мови в 10 класі (на прикладі образотворчого мистецтва)*» присвячена актуальній проблемі методики навчання української мови. В умовах реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», утвердження особистісно орієнтованої моделі освіти актуалізується потреба у вихованні культури мовної особистості учня, який володіє системою знань, розвиненими комунікативними здібностями, уміннями працювати із текстом.

Зміст роботи і логіка викладу наукової інформації в усіх структурних підрозділах відповідають поставленим завданням. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

У розділі 1 «Теоретичні основи реалізації міжпредметних зв'язків на уроках української мови у старшій школі» студентка окреслила особливості уроку української мови у старшій школі на засадах ключових компетентностей, визначила сутність поняття «міжпредметні зв'язки» у науково-методичній літературі; дослідила міжпредметні зв'язки на уроках української мови.

У розділі 2 «Методика реалізації міжпредметних зв'язків на уроках української мови у 10 класі (на прикладі образотворчого мистецтва)» проаналізувала реалізацію міжпредметних зв'язків української мови та образотворчого мистецтва у підручниках з української мови для 10 класу; сформувала методику реалізації міжпредметних зв'язків на уроках української мови у 10 класі (на прикладі образотворчого мистецтва); на основі проведеного аналізу розробила вправи і завдання для уроків української мови, мета яких – сприяти реалізації міжпредметних зв'язків на уроках української мови у 10 класі.

Теоретичне значення полягає в аналізі ключових понять проблеми, з'ясуванні специфіки навчально-методичного забезпечення для уроків у 10-11 класів у контексті реалізації міжпредметних зв'язків на уроках української мови у старшій школі.

Практичне значення роботи: на основі аналізу наукових джерел та навчально-методичного забезпечення, з урахуванням перспективних підходів і технологій розроблено вправи і завдання для уроків української мови, мета яких – сприяти реалізації міжпредметних зв'язків на уроках української мови у 10 класі.

До позитивних якостей зараховуємо здатність дослідниці систематизувати та узагальнювати інформативний текстовий масив, проводити пошукову роботу, ініціативно вирішувати поставлені у роботі завдання. Серед побажань: доцільно було б доопрацювати список використаних джерел, деякі з них мають недоліки в оформленні; в роботі наявні деякі мовні недоліки.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи **Новікової Мирослави Юріївни** «*Мовостиль Людмили Ромен: лексико-семантичний аспект*» На сьогодні в літературознавчих, українознавчих та лінгвістичних дослідженнях спостерігається зросла увага до літератури рідного краю. Письменники через художні образи, різноманітні мовні засоби, нав'язані природою, історичними подіями, традиціями, звичаями, побутом і людьми рідного краю, утворюють естетичні функції мистецтва слова та розкритість художнього мислення, сприяють розвитку естетичних смаків та формуванню читацької культури, зміцненню патріотичних почуттів та національної свідомості молодшої людини. Твори Людмили Ромен відзначаються особливим стилем, глибоким змістом. Попри яскравість, емоційність, регіональне багатство та жанрові пошуки, творчість Людмили Ромен, її мовостиль на сьогодні лишаються недостатньо дослідженими, чим і зумовлений вибір кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота Новікової М.Ю. представляє систематичне дослідження мовостилю Л. Ромен у лексико-семантичному аспекті. Магістрантка демонструє глибоке розуміння проблеми. У першому розділі розглядає теоретичні аспекти вивчення мовостилю Л. Ромен, аналізує потрактування поняття «мовостиль» у сучасній лінгвістичній літературі, окреслює основні чинники формування мовостилю поетеси. У другому розділі аналізує лексико-семантичні особливості мовостилю Л. Ромен, визначає лексичний склад її поетичних творів, окремо розглядає емоційно забарвлену лексику та лексичні новатори поетеси. Третій розділ присвячений аналізу образно-виражальних засобів мовостилю Л. Ромен – епітетів, метафор, порівняння та символів. Серед недоліків – наявність у роботі поодиноких друкарських огріхів, що не знижують загальної цінності дослідження.

Дослідження дозволяє отримати цінну інформацію про мовостиль Людмили Ромен. Робота має чітку й логічну структуру. Результати дослідження узгоджуються із завданнями. Загальні висновки корелюють із поставленими завданнями наукового дослідження, що виходять із мети. Завдання кваліфікаційної роботи виконано в повному обсязі, мету досягнуто.

Актуальність теми кваліфікаційної магістерської роботи **Сердюк Катерини Іванівни** «*Гуманістичний антивоєнний дискурс сучасної української прози (на матеріалі творів про війну)*» зумовлена російсько-українською війною, що є важливим викликом для нашого суспільства. Українські письменники активно досліджують та документують події, пов'язані з російсько-українською війною ще з 2014 року. Ці твори відтворюють реальні події та висвітлюють усю правду жахливого російського вторгнення. З появою таких творів виникла потреба у всебічному їх вивченні: жанрово-тематичні особливості, проблематика, особливості зображення героїв, авторське бачення подій. Незважаючи на низку публікацій, ця тема сьогодні є недостатньо вивченою у сучасному літературознавстві.

На високому рівні для такого типу наукових робіт здійснено дослідження особливостей сучасної української мілітарної прози, її розвитку, окреслено тематику, проблематику, специфіку авторського бачення подій. Були коректно підібрані методи, що відповідають умовам дослідження; подано аналіз та інтерпретацію отриманих результатів дослідження. Проведено ґрунтовний аналіз науково-методичної, фахової літератури. У кваліфікаційній роботі чітко витримана її структура. Серед недоліків роботи – відхилення від наукового стилю викладу матеріалу; стилістичні та орфографічні неточності, помилки в оформленні бібліографічного опису використаних джерел.

Магістерська робота Сердюк К. І. є самостійним науковим дослідженням. Тема роботи повністю розкрита, поставлена мета досягнута, розв'язані поставлені завдання. Матеріал магістерського дослідження викладено науковою літературною мовою, чітко, послідовно. Зміст та оформлення відповідають вимогам до наукових робіт. Отримані результати мають теоретичне і практичне значення – у можливості їх використання та подальшого практичного застосування в історико-літературних дослідженнях, зокрема у майбутніх наукових розвідках, присвячених вивченню гуманістичного дискурсу сучасної прози, її антивоєнного характеру.

Актуальність теми кваліфікаційної магістерської роботи **Гуйви Каріни** Володимирівни «*Естетизм почуттів у художньо-поетичному відтворенні Миколи Вінграновського*» викликана дослідження обумовлена зростанням наукового інтересу літературознавців до творчості шістдесятників. Кожна лексема, вжита в поетичному тексті, містить певне емоційно-експресивне навантаження, передає глибину авторської думки, світосприйняття поета. Різний за своїм складом і лексичним багатством поетичний словник митця свідчить про його талант і майстерність, відображає багатство мовної картини автора.

Здобувачка Гуйва К. здійснила ґрунтовний аналіз естетичної функції почуттів у поетичній творчості М. Вінграновського.

У вступі обґрунтувала актуальність теми наукової роботи, визначила об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, окреслила наукову новизну, практичне значення результатів проведеного наукового дослідження.

У першому розділі всебічно розглянула категоріальні поняття «лірика», «інтимна лірика», «естетизм», їх вагому роль в системі літератури.

У другому розділі здійснила глибокий і різнобічний аналіз мінорних та мажорних почуттів у ліриці поета, охарактеризувала елегійну тональність інтимної лірики М. Вінграновського, визначила поетикальні особливості любовної лірики поета. У третьому розділі окреслила методичні аспекти вивчення лірики на уроках української літератури в середніх класах.

Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи – у ґрунтовному аналізі поетичних рядків М. Вінграновського, що дало змогу точніше проаналізувати настроєність кожної поезії. Схвально, що студентка апробувала результати дослідження на наукових конференціях, опублікувала 2 статті. Серед недоліків – Робота містить незначні технічні огріхи, що не впливає на наукову цінність і загальну високу оцінку дослідження.

Загальні висновки корелюють із поставленими завданнями наукового дослідження, що виходять із мети. Завдання кваліфікаційної роботи виконано в

повному обсязі, мету досягнуто. Студентка окреслює перспективи дослідження, що полягають у поглибленні аналізу емоційно-експресивних слів у поезії М. Вінграновського.

Магістерська робота Гуйви К. В. є самостійним науковим дослідженням. Тема роботи розкрита, поставлена мета досягнута, завдання вирішені. Дослідження є оригінальним, завершеним, відповідає вимогам, що висуваються до такого типу робіт.

Загалом магістерські дослідження виконані відповідно до вимог, на високому науково-методичному рівні. Відчувається, що стан написання робіт контролювався науковими керівниками упродовж навчального усього терміну курівництва. Рецензії та відгуки наукових керівників схвальні. Усі студенти мають належну кількість апробацій на міжнародних і всеукраїнських конференціях.

Серед недоліків – подекуди заміна наукового стилю викладу публіцистичним, велика кількість висунутих завдань для дослідження, технічні огріхи в оформленні літератури тощо.

Виступи-захисти магістрантів відзначалися оригінальністю, лаконічністю, достатністю, конструктивністю, науковим підходом. Під час доповіді студенти чітко аргументували вибір теми дослідження, її актуальність, довели необхідність проведення наукового пошуку, лаконічно висвітлили основні результати. Сам захист свідчив про високий рівень розуміння лінгвістичної проблематики, предмета дослідження. Студенти впевнено відповідали на запитання.

Захист магістерських робіт, який відбувся у діловій, дружній, доброзичливій, діалоговій, творчій атмосфері, засвідчив сформовані вміння студентів-випускників вести науковий пошук, високий рівень культури наукового мислення, набуття багатьох навичок творчої діяльності.

Розподіл балів: Сердюк Катерина Іванівна – 90 А відмінно; Прихідько Юлія Сергіївна – 90 А відмінно; Плужник Юлія Валеріївна – 95 А відмінно; Мазна Наталія Миколаївна – 85 В добре; Клименко Аліна Василівна – 74 С добре; Гуйва Каріна Володимирівна – 82 В добре.

Таблиця 3

Результати захисту магістерських робіт з української мови літератури та методики їх навчання

№ з/п	Показники	Числові значення	Примітка
1.	Загальна кількість випускників, осіб з них допущено до державної атестації осіб, %	8	

2.	Кількість та частка (%) випускників, які: а) захистили КР з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно» б) склали державний іспит з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно»	4 (50 %) 4 (50 %)	
3.	Середній бал державної атестації	85 балів	
4.	Кількість та частка (%) вивипускників, яких рекомендовано до аспірантури		
5.	Кількість та частка (%) кваліфікаційних робіт: - з використанням ІТ; - рекомендованих екзаменаційною комісією до впровадження; захищених на підприємствах та в НДІ	8 (100 %)	
6.	Кількість дипломних робіт, які захищені іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою)		

Таблиця 4

Якісні результати захисту кваліфікаційних робіт

№	Показники	Кількість	%
1.	Кількість робіт з реальним впровадженням (наявність відки про впровадження у практику роботи загальноосвітньої школи)		
2.	Кількість робіт, рекомендованих до впровадження		
3.	Кількість робіт, за результатами яких є публікації	8	100
4.	Кількість робіт, за результатами яких є виступи на конференціях	8	100
5.	Кількість робіт, що супроводжувалися на захисті електронними презентаціями	8	100
6.	Кількість випускників, рекомендованих до вступу в аспірантуру		
7.	Кількість дипломів з відзнакою	3	38

4. Висновки і пропозиції

Пропозиції з метою подальшого вдосконалення якості магістерської підготовки і роботи ЕК

Аналіз захисту кваліфікаційних робіт дає можливість акцентувати увагу на окремих недоліках:

- магістерські роботи необхідно подавати вчасно – за 10 днів до їх захисту;
- назва роботи не завжди містить проблему, яку важливо дослідити;
- актуальність теми не достатньою мірою доведена у вступі й в основній частині;

- подеколи мета дослідження сформульована абстрактно, не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження, ототожнюється з одним із завдань дослідження;

- кінцевий результат не завжди відповідає меті дослідження, висновки не повною мірою відповідають поставленим завданням;

- поверхово сформульовано наукову новизну, теоретичне і практичне значення отриманих результатів; новизна підміняється актуальністю, теоретичною або практичною значущістю дослідження; немає зв'язку між новими результатами й тим, що було одержано попередньо; новизна приписується вже відомим фактам або явищам; положення новизни формулюються як анотація;

- методи дослідження інколи пропонуються без належного обґрунтування; не звертається увага на методи теоретичного плану, за допомогою яких опрацьовується наукова та науково-методична література;

- аналіз наукових досліджень у першому розділі інколи нагадує реферат і не відображає особистості виконавця;

- існує двозначність у розумінні термінів, якими автор оперує в дослідженні;

- в основному тексті іноді немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал;

- список використаних джерел не завжди оформлений з дотриманням чинних стандартів;

- у деяких роботах наявні граматичні, пунктуаційні, технічні помилки.

Завідувачеві кафедри пропонується звернути увагу й посилено контролювати:

- спрямування кваліфікаційної роботи на виконання пріоритетних завдань фахової підготовки вчителя-словесника;

- актуальність тематики кваліфікаційних робіт;

- глибину і об'єктивність рецензій на магістерські роботи відсутність зауважень і рекомендацій вказує на поверхове рецензування роботи.

Науковим керівникам ретельніше звертати увагу на:

- формулювання тем досліджень;

- підготовку змістового наповнення вступу, висновків, поняттєво-категорійного апарату дослідження;

- актуальність теми, її відповідність сучасному стану філологічної /педагогічної науки та перспективам її розвитку;
- культуру цитування і бібліографічного опису використаних джерел;
- якість роботи з лексикографічними джерелами;
- узагальнення результатів виконаної роботи, їх обґрунтування, висновки і практичні рекомендації.
- на мовно-технічне оформлення робіт;
- підготовку студентами конкретних рекомендацій щодо використання отриманих у дослідженнях результатів у практичній діяльності педагогів;
- підготовку студентів до наукової дискусії, конструктивного діалогу;

Викладачам кафедри:

- у процесі викладання особливу увагу приділяти розвитку вмінь студентів висловлювати власну думку щодо фахових проблем;
- систематично ознайомлювати студентів з передовим педагогічним досвідом, новітніми інтерактивними технологіями;
- посилити практичну спрямованість і професійну орієнтованість навчальних курсів, удосконалювати форми контролю;
- посилити вимогливість до формування умінь професійної роботи з науковим, художнім, публіцистичним текстом (умінь здійснювати компетентний переказ, професійний коментар тощо) та науково-критичною літературою;

Керівництву факультету іноземної та слов'янської філології:

- для захисту кваліфікаційних робіт бажано увести до складу комісії зовнішнього стейкхолдера, що додатково забезпечить об'єктивність оцінювання та дозволить виявити сильні чи слабкі місця в реалізації ОП;
- посилити наукову співпрацю з вищими навчальними закладами з метою набуття якісного досвіду підготовки магістрів;
- магістерські роботи, що мають вагоме теоретичне і практичне значення, рекомендувати до опублікування у вигляді окремих посібників методичного спрямування для вчителів-словесників.

Висновки

На факультеті були створені всі умови, які забезпечили роботу екзаменаційної комісії з підсумкової атестації. Екзаменатори виявили фахову принциповість, вимогливість у ставленні до здобувачів, поєднану з доброзичливістю й тактовністю. Робота членів і секретаря ЕК була якісною, чіткою, злагодженою.

Аналіз результатів захистів кваліфікаційних робіт і усних кваліфікаційних іспитів засвідчує, що викладачі Сумського ДПУ імені А. С. Макаренка здійснюють магістерську підготовку відповідно до нормативних вимог, спрямовують магістерську підготовку на формування у здобувачів загальних та фахових компетентностей майбутнього вчителя української мови і літератури.

Узагальнення пропозицій екзаменаційних комісій та аналіз результатів захистів кваліфікаційних робіт свідчить про те, що загалом теми робіт

актуальні, захищені роботи виконані здобувачами самостійно; керівництво кваліфікаційними роботами здійснювали провідні вчені університету; результати, отримані у ході виконання робіт, рекомендовані екзаменаційними комісіями до впровадження в освітню практику.

Здобувачі продемонстрували високий і достатній рівень філологічної та методичної підготовки, володіють достатнім рівнем професійних компетенцій.

Кадровий потенціал випускової кафедри, навчальна база університету загалом дозволяють забезпечити якісну підготовку магістрів за ОП Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) і присвоїти здобувачам кваліфікацію магістра середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література), вчителя української мови і літератури, вчителя англійської мови.

Погоджено на заключному засіданні екзаменаційної комісії (протокол № 3 від 25 грудня 2023 року).

Голова екзаменаційної комісії _____

ГЕРМАН Вікторія

Ознайомлені:

Завідувач кафедри української мови і літератури _____

СЕМЕНОГ Олена

Декан факультету _____

КОВАЛЕНКО Андрій

іноземної та слов'янської філології